

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/208/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122014492
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122014492.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX. XXXXX XXXX v C. D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 16. augusta 2023, č. k. 8PP/30/2022-120, na neverejnom zasadnutí konanom 6. decembra 2023 v Trnave, takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušuje.
II. Podľa § 66 ods. 1, ods. 2, § 67 ods. 1 Trestného zákona sa návrh odsúdeného A. B., nar. XX. XXXXX XXXX v C. D., trvalé bydlisko E. A. XXX/XX, A., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra zo 4. septembra 2017, sp. zn. 33Tk/1/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. novembra 2017, sp. zn. 4To/84/2017, zamietá.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) uznesením zo 16. augusta 2023, č. k. 8PP/30/2022-120, podľa § 66 ods. 1, ods. 2, § 67 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) a § 415 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) odsúdeného A. B. (ďalej aj odsúdený), podmiennečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra zo 4. septembra 2017, sp. zn. 33Tk/1/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. novembra 2017, sp. zn. 4To/84/2017 a súčasne mu podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu vo výmere 4 roky.
2. Podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody okresný súd odôvodnil tým, že u neho boli kumulatívne splnené všetky tri zákonné podmienky, keďže už vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu odňatia slobody, tiež vo výkone trestu plnením pracovných i mimopracovných úloh, dodržiavaním všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu preukázal polepšenie a je možné od neho dôvodne očakávať, že na slobode povedie riadny život.
3. Pokiaľ ide o prvú materiálnu podmienku, okresný súd poukázal na hodnotenie odsúdeného, podľa ktorého je jeho správanie a vystupovanie počas pobytu v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektuje, v kolektíve odsúdených konflikty nevyvoláva. Disciplinárne odmenený bol 3-krát, naposledy 21. júla 2023 mimoriadnym povolením návštevy za zodpovedný prístup k činnostiam zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného. Voľný čas trávi zmysluplne, no nie je pracovne zaradený na žiadnom pracovisku, pretože je poberateľom starobného dôchodku. Do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného súvisiacich s udržiavaním čistoty ubytovacích priestorov sa zapája, má povolený voľný pohyb vo vymedzenom priestore ako upratovač a k zvereným povinnostiam pristupuje zodpovedne. Počas pobytu vo výstupnom oddiele je zapojený do skupinových a individuálnych aktivít organizovaných v rámci projektu „Šanca na návrat“ zameraných na komunikáciu, sebaopoznanie, zamestnanosť, finančnú gramotnosť a právne aspekty. Resocializačná prognóza je podľa hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti priaznivá. Riaditeľ odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť s dohľadom. Odsúdený síce bol v minulosti 4-krát

disciplinárne potrestaný (2018, 2019, 2020 a 2021), avšak odsúdený má všetky disciplinárne tresty zahladené. Podľa názoru okresného súdu s poukazom na opis disciplinárnych previnení v spojení s vysvetlením odsúdeného, poukázal na to, že nejde o závažné previnenia, ktoré by bránili splneniu prvej materiálnej podmienky, obzvlášť v prípade, ak odsúdený vykonáva trest za násilnú trestnú činnosť, a disciplinárne previnenia sa násilného konania netýkajú. Do pozornosti dal aj vysvetlenie odsúdeného týkajúce sa jeho správania, ktoré považoval za presvedčivé, keď uviedol, že bol v kolektíve s mladými ľuďmi, recidivistami, bol tam generačný konflikt, a išlo o ľudí s iným rebríčkom hodnôt. Odsúdený uviedol, že po zmene ústavu sa tento problém vyriešil. Okresný súd skonštatoval, že naozaj po zmene ústavu dňa 29. júna 2021 sa správanie odsúdeného zmenilo k lepšiemu a stabilizovalo, nie sú evidované nedostatky v jeho správaní, disciplinárne tresty už uložené nemal, práve naopak, vytvoril si podmienky pre udelenie disciplinárnych odmien, zapája sa do spoločenských a záujmových aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti na oddiele, voľný čas trávi zmysluplne, a je zapojený do projektu „Šanca na návrat“. Podporne okresný súd poukázal aj na znalecký posudok Mgr. Zabáka, podľa ktorého znalec nezistil žiadne účelové správanie odsúdeného vo výkone trestu, a smerom k správaniu voči iným odsúdeným uviedol, že odsúdený sa usiluje od iných odsúdených distancovať svojimi názormi a hodnotovou orientáciou. Dlhší časový odstup od predchádzajúcich disciplinárnych trestov, ich povaha, a spomenutá zmena trendu správania odsúdeného, ktorá trvá už viac ako 2 roky, v spojení s vlastnou iniciatívou odsúdeného zapojiť sa do prospešných a rozvíjajúcich aktivít v rámci ústavu, umožňovali okresnému súdu konštatovať, že predchádzajúce disciplinárne tresty (už zahladené) nepredstavujú prekážku pre konštatovanie splnenia prvej materiálnej podmienky, a preukazujú polepšenie odsúdeného. Ďalej okresný súd argumentoval tým, že odsúdený má kritický postoj k činu ako takému a čin ľutuje. Odsúdený ďalej opakovane uvádzal, že sa bránil, pričom poukázal aj na závery znaleckých posudkov. K týmto skutočnostiam ďalej podľa okresného súdu pristúpil fakt, že odsúdený bol 2-krát, t. j. prvými dvomi rozhodnutiami vo veci samej, oslobodený spod obžaloby, a až v poradí tretím rozhodnutím bol uznaný za vinného, pričom súd v jeho prípade zistil až 6 poľahčujúcich okolností, žiadnu priťažujúcu okolnosť, a trest mu mimoriadne znížil podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. v plnej zákonom možnej miere. Namietaný nižší počet disciplinárnych odmien, okresný súd vyhodnotil tak, že aj s poukazom na odôvodnenie rozhodnutia sťažnostného súdu počet odmien nemusí byť smerodajný pre posúdenie prvej materiálnej podmienky. Okresný súd v prospech odsúdeného zohľadnil zmenu správania a dlhodobý trend, pričom odsúdený si vytvoril podmienky pre udelenie disciplinárnych odmien. Podľa názoru súdu aj vzhľadom na skutočnosť, že odsúdený pre svoj vyšší vek nie je pracovne zaradený, tak odsúdený nemá toľko možností (oproti iným odsúdeným), aby si vytvoril podmienky pre udelenie disciplinárnej odmeny; t. j. ak by bol pracovne zaradený, mal by väčší priestor na ich udelenie. Treba tiež uviesť, že odsúdený bol približne 1,5 roka vo väzbe, kedy je priestor na udelenie disciplinárnych odmien výrazne obmedzený oproti výkonu trestu.

4. Pokiaľ ide o splnenie druhej materiálnej podmienky, t. j. dôvodného očakávania vedenia riadneho života odsúdeného na slobode, v tomto smere poukázal okresný súd na znalecký posudok Mgr. Zabáka, ktorý podľa názoru okresného súdu v podstate kopíruje závery, ktoré boli uvedené v znaleckom posudku znaleckého ústavu Ústav psychológie a psychiatrie spol. s r.o., vypracovaného v konaní vo veci samej, podľa ktorého je resocializačná prognóza priaznivá, pravdepodobnosť páchania násilnej trestnej činnosti v budúcnosti je z psychologického hľadiska málo pravdepodobná, resp. skôr nepravdepodobná. Okresný súd dospel k záveru, že osobnosť odsúdeného nie je patologická a o odsúdenom nemožno hovoriť ako o osobe, ktorá má zjavné sklony k páchaniu trestnej činnosti. Práve naopak, odsúdený v hodnotovom systéme inklinuje k rodine a k profesii, čo svedčí aj o tom, že počas výkonu trestu udržiava pravidelný kontakt s rodinou - s matkou, manželkou, synom a sestrou, pričom syn a manželka odsúdeného sa aj osobne zúčastnili skoršieho verejného zasadnutia, čo svedčí o dobrých a podporných vzájomných vzťahoch. V tejto súvislosti poznamenal, že odsúdený v prípade prepustenia pôjde bývať k svojej rodine, kde podporný vplyv rodinného prostredia môže na odsúdeného ďalej pokračovať. Z opisu skutku, ako aj zo psychologických motivácií konania odsúdeného vyplývalo, že tento obranne (aj keď neprímerane) reagoval na hrozbu, ktorú videl vo svojom bratovi, čo okresný súd vyhodnotil tak, že u odsúdeného išlo o konanie, ktorým reagoval na iné konanie, a nie o vlastné iniciatívne konanie odsúdeného. Z tohto pohľadu sa konanie odsúdeného javí ako výnimočný exces v inak riadnom živote, čo zjavne znižuje riziko opätovného páchania trestnej činnosti. S týmito skutočnosťami korešponduje aj trest, ktorý bol odsúdenému uložený, a to trest odňatia slobody mimoriadne znížený o 12 rokov pod dolnú hranicu trestnej sadzby na trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov pri konštatovaní 6 poľahčujúcich okolností a žiadnej priťažujúcej okolnosti. Odsúdený bol dokonca zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, hoci bol uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu. Odsúdený síce má v registri trestov 3 záznamy, avšak prvé dva záznamy sú z rokov 1985 a 1989, boli v nich

uložené podmienené tresty, a aktuálne sú zahladené, preto s poukazom na ich nižšiu závažnosť a najmä na dlhý časový odstup viac ako 30 rokov, okresný súd dospel k záveru, že na tieto záznamy nie je nutné prihliadať, resp. robiť z nich závery pre súčasnosť. S výnimkou odsúdenia Okresného súdu Nitra sp. zn. 33Tk/1/2014, odsúdený viac ako 30 rokov viedol riadny život, nedopustil sa trestnej činnosti, pôsobil v podnetnom a stabilnom sociálnom prostredí a udržiaval rodinné vzťahy, bol pracovne činný, a preto nejde o osobu, ktorá by mala sklony k páchaniu trestnej činnosti. Okresný súd sumarizoval, že s poukazom na stabilné hodnotové ukotvenie odsúdeného, podporné vzťahy medzi odsúdeným a jemu blízkymi osobami, okolnosti spáchaného skutku, skutočnosť, že u odsúdeného nie sú prítomné žiadne násilné interakcie s inými osobami, neboli u neho zistené sklony k agresívnemu správaniu (správaniu, ktoré tvorí podstatu skutku), záver znaleckého posudku, že je veľmi nepravdepodobné, aby odsúdený páchal akúkoľvek trestnú činnosť, a naopak je pravdepodobné, že bude viesť slobodne riadny život a naplní svoj život spoločensky prijateľným spôsobom, a napokon aj s poukazom na doposiaľ vykonanú dĺžku trestu takmer sedem rokov z ôsmich rokov, okresný súd tak dospel k záveru, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

5. Ďalej v odôvodnení okresný súd uviedol, že si plne uvedomuje závažnosť skutku spáchaného odsúdeným (obzvlášť závažný zločin vraždy), a práve povaha trestného činu a jeho následok boli dôvodom pre určenie dlhšej skúšobnej doby v trvaní 4 rokov. Dlhšia skúšobná doba, a teda hrozba nariadenia výkonu zvyšku trestu, ako aj ochranný dohľad uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra, majú zabezpečiť dovŕšenie nápravy odsúdeného a jeho odradenia od prípadného protiprávneho konania. Okresný súd oproti skoršiemu rozhodnutiu určil skúšobnú dobu o 1 rok kratšiu (pôvodne 5 rokov), a to z dôvodu, že od skoršieho rozhodnutia uplynulo takmer 11 mesiacov, počas ktorých odsúdený naďalej vykonával trest odňatia slobody, a teda zároveň má odsúdený aj kratšie obdobie (približne 12 mesiacov) k predpokladanému koncu výkonu trestu (26. augusta 2024), t. j. z dôvodu, že odsúdený vykonal už takmer 7 rokov z 8 ročného uloženého trestu odňatia slobody, čo okresný súd posúdil v prospech odsúdeného. S poukazom na už skôr uvedené závery znaleckého posudku Mgr. Zabáka a priaznivej resocializačnej prognózy, ako aj vzhľadom na už uložený ochranný dohľad, okresný súd nenariadil probačný dohľad nad odsúdeným.

6. Po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí sa odsúdený po porade s obhajcom vzdal práva na podanie sťažnosti, no prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len prokurátor) si ponechal lehotu na podanie sťažnosti.

7. Písomným podaním doručeným okresnému súdu 18. augusta 2023 podal prokurátor proti napadnutému rozhodnutiu sťažnosť v neprospech odsúdeného.

8. Podanú sťažnosť prokurátor odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu 25. septembra 2023. V sťažnosti po rekapitulácii výrokov a odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol, že sa nestotožňuje s posúdením tak prvej, ako aj druhej materiálnej podmienky zo strany okresného súdu. Je opačného názoru a síce, že u odsúdeného nie je splnená ani jedna z materiálnych podmienok predpokladaných zákonom.

8.1. V prípade druhej zákonnej (prvej materiálnej) podmienky - preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností - je prokurátor toho názoru, že túto podmienku nie je možné vyhodnotiť ako splnenú. Argumentoval, že povinnosťou okresného súdu je vyhodnotiť celý doterajší priebeh výkonu trestu odsúdeného, ergo, hodnotiť správanie a vystupovanie odsúdeného, zistiť, koľko disciplinárnych trestov bolo odsúdenému uložených, za aké porušenia ústavného poriadku mu boli uložené, kedy a na základe akej skutočnosti mu tieto boli zahladené a pod.. Vychádzajúc z obsahu hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou možno konštatovať, že správanie a vystupovanie odsúdeného v predchádzajúcom ústave nebolo vždy na požadovanej úrovni, boli zaznamenané negatívne poznatky ohľadom konfliktov na pracovisku s inými odsúdenými a väzenským personálom, porušil zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prišiel do styku. Uvedené nedostatky v správaní sa síce vyskytli v predchádzajúcom ústave, avšak ako už bolo uvedené, na zreteľ je potrebné brať celý priebeh výkonu trestu, ergo, aj uvedené nedostatky tvoria súčasť komplexného správania sa odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody a je potrebné na ne prihliadnuť. Prokurátor pripomenul, že sa okresný súd na verejnom zasadnutí konanom 26. septembra 2022 pokúsil zistiť, koľkokrát bol odsúdený disciplinárne potrestaný, a to výsluchom odsúdeného, ktorý však na otázky okresného súdu odpovedal vyhýbavo tým, že si to nepamätá. Na verejnom zasadnutí konanom 16. augusta 2023 sa už odsúdený podrobne vyjadril k uloženým disciplinárnym trestom. Aj na tomto základe možno badať postoj odsúdeného k možnosti jeho podmieneného prepustenia, ktorý možno označiť podľa prokurátora ako účelový.

8.2. Pokiaľ ide o samotné disciplinárne tresty, tieto odsúdený vykázané nemá. Odsúdený má však celkom štyri zahladené disciplinárne tresty, konkrétne zo 16. augusta 2018 pokarhanie za neplnenie

si pracovných povinností (disciplinárny trest bol zahladený dňa 16. novembra 2018, automaticky po uplynutí podmiennečného odkladu), z 24. septembra 2019 pokarhanie za nesplnenie pokynov príslušníka zboru (disciplinárny trest bol zahladený dňa 24. decembra 2019, automaticky po uplynutí podmiennečného odkladu), z 21. apríla 2020 zákaz najviac dvoch nákupov za nesplnenie pokynov príslušníka zboru (disciplinárny trest bol zahladený dňa 19. augusta 2020, nakoľko si odsúdený vytvoril vhodné podmienky na udelenie disciplinárnej odmeny) a z 17. júna 2021 celodenné umiestnenie do uzatvoreného oddielu v mimopracovnom čase na dobu 3 dni za porušenie povinnosti zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prišiel do styku (disciplinárny trest bol zahladený dňa 29. júla 2022, nakoľko odsúdený požiadal o zahľadanie disciplinárneho trestu). Prokurátor poznamenal, že odsúdenému bol v tejto veci 4. septembra 2017 nariadený výkon trestu, pričom do výkonu nastúpil 5. februára 2018. S poukazom na históriu a časový sled udelených disciplinárnych trestov možno konštatovať, že odsúdený bol prvýkrát disciplinárne postihnutý len niekoľko mesiacov po jeho nástupe na výkon trestu, pričom od jeho nástupu bol disciplinárne postihnutý každý rok (2018, 2019, 2020 a 2021). Je pochopiteľné, že sa môže prvotne po nástupe do výkonu trestu objaviť nedostatok v správaní sa odsúdeného, spôsobený potrebou ešte sa adaptovať na nové a neznáme podmienky, avšak nie je ospravedlniteľné, ak má dochádzať k opakovaným nedostatkom v správaní sa, ako malo dochádzať u odsúdeného.

8.3. Pokiaľ ide o samotné disciplinárne previnenia odsúdeného (neplnenie s pracovných povinností, nerešpektovanie pokynov príslušníkov zboru a porušenie povinnosti zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prišiel odsúdený do styku), tieto taktiež podľa prokurátora vytvárajú obraz o správaní sa a vystupovaní odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. V tejto súvislosti okresný súd konštatoval, že uvedené previnenia nie sú závažnými previneniami, ktoré by bránili splneniu prvej materiálnej podmienky. Je toho názoru, že uvedené previnenia nemožno bagatelizovať. Odsúdený je v zmysle zákona NR SR č. 475/2005 Z. z o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, okrem iného, plniť povinnosti uložené týmto zákonom: ústavným poriadkom, plniť pokyny a príkazy príslušníka zboru a zamestnanca zbor zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorým prichádza do styku a plniť úlohy vyplývajúce z programu zaobchádzania. Využitie inštitútu podmiennečného prepustenia je významným motivačným faktorom pre správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody. Odsúdený, ktorý opakovane nerešpektuje pravidlá vyplývajúce z vyššie uvedeného zákona, resp. ústavného poriadku, s najväčšou pravdepodobnosťou nebude mať motiváciu využiť možnosť zmiernenia trestu odňatia slobody formou jeho skrátenia. Nemožno opomenúť ani spôsoby zahľadania uvedených trestov, kedy len v jednom prípade by trest zahladený tým, že odsúdený si vytvoril vhodné podmienky na udelenie disciplinárnej odmeny. Takéto správanie sa odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody nesvedčí o skutočnej zmene životného postoja odsúdeného. Za celú dobu doposiaľ vykonaného trestu odňatia slobody (takmer 7 rokov získal odsúdený doposiaľ len 3 disciplinárne odmeny, naposledy dňa 21. júla 2023 mimoriadnym povolením návštevy za zodpovedný prístup k činnostiam zameraný na všeobecný rozvoj osobnosti). Za čo konkrétne boli uložené predošlé disciplinárne odmeny, nie je známe. Rešpektujúc skutočnosť, že vo všeobecnosti nie je vhodné vychádzať iba z počtu získaných disciplinárnych odmien, pretože taký počet bez vedenia, za čo boli uložené, nemá výpovednú hodnotu z hľadiska polepšenia a nápravy, rovnako tak rešpektujúc skutočnosť, že u odsúdeného, berúc do úvahy rozličné aspekty (vek, zdravie a pod.), boli možnosti získania disciplinárnych odmien limitované, napriek tomu je toho názoru, že za takmer 7 rokov je počet získaných disciplinárnych odmien nízky.

8.4. Nemenej dôležitým aspektom je skutočnosť, že odsúdený má síce kritický postoj k samotnému skutku, avšak nie je úplne stotožnený so spôsobom uloženia trestu. V tomto smere sa stotožňuje prokurátor s názorom sťažnostného súdu, podľa ktorého stotožnenie sa odsúdeného so správnosťou, zákonnosťou a spravodlivosťou jeho odsúdenia je nevyhnutnou súčasťou premeny odsúdeného, uvedomenia si jeho protiprávneho konania a dosiahnutia polepšenia. Podporne poukazuje aj na znalecký posudok Mgr. Karola Zabáka, z ktorého vyplýva, že u odsúdeného pretrváva jeho nesúhlas s trestným hodnotením skutku (str. 17, odpoveď na otázku č. 4). Navyše, vyjadrenie odsúdeného na verejnom zasadnutí konanom dňa 26. septembra 2022 k oboznámenému pripojenému spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 33TK/1/2014, ktoré sa týkalo skutkových okolností daného prípadu, nekorešponduje so skutkovou vetou predmetného rozsudku.

8.5. Nemožno podľa prokurátora neprihliadnuť na neskoršie správanie sa odsúdeného, ktoré sa po zmene ústavu dňa 29. júna 2021 zmenilo k lepšiemu a stabilizovalo, avšak táto skutočnosť spolu so skutočnosťami už uvedenými nemôžu v súhrne vytvárať obraz o premene odsúdeného k lepšiemu. Z hodnotenia riaditeľa ústavu napokon vyplýva, že odsúdený len čiastočne plní ciele stanovené

programom zaobchádzania, ani skutočnosť, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie.

8.6. V prípade tretej zákonnej (druhej materiálnej) podmienky - dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, je prokurátor toho názoru, že ani túto podmienku nie je možné vyhodnotiť ako splnenú. Pokiaľ nie je preukázaná druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka, zo svojej podstaty nemôže byť preukázaná ani tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, ergo, ak nie je preukázané polepšenie odsúdeného, nie je možné si osvojiť záver, že od odsúdeného možno očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti v prípade podmieneného prepustenia odsúdeného. Uvedená podmienka nie je splnená ani z dôvodu trestnej minulosti odsúdeného a povahy trestnej činnosti. Odsúdený má v registri trestov celkovo 3 záznamy. Prvé dva záznamy, resp. odsúdenia, sú síce staršieho dáta (z roku 1985 a 1989) a sú navyše zahladené, avšak nemožno opomenúť skutočnosť, že jedným z týchto odsúdení je aj odsúdenie za trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. (Tr. zák. účinný do 31. decembra 2005), pričom odsúdený bol naposledy odsúdený za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák., kedy odsúdený spáchal skutok so strelnou zbraňou. Taktiež poukazuje na skutočnosť, že odsúdenému bola zo strany spoločnosti daná možnosť preukázať, aby po podmienenom odsúdení (v jeho prípade konkrétne 2-krát) viedol riadny život, no odsúdený túto možnosť nevyužil a naďalej sa dopúšťal protiprávnej činnosti. Napokon poukazuje aj na závery znaleckého posudku Mgr. Karola Zabáka, z ktorého, okrem iného vyplýva aj to, že vo vyhrotených záťažových situáciách sa v prípade odsúdeného racionálna regulácia správania sa oslabuje (str. 16, odpoveď na otázku č. 1). Z predmetného znaleckého posudku taktiež vyplýva, že páchanie ďalšej trestnej činnosti v prípade odsúdeného je veľmi nepravdepodobná, pokiaľ ho nebude ohrozovať v jeho citovom prostredí nejaká iná osoba (str. 18, odpoveď na otázku č. 6). Uvedené konštatovania znalca v spojitosti s konštatovaním, že odsúdený bol ako dieťa často svedkom násilného správania sa otca voči matke, nedávajú garanciu, že odsúdený sa v prípade vyhrotenej životnej situácie nedopusť obdobného násilného konania.

8.7. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor v konečnom návrhu žiadal, aby Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a sám vo veci rozhodol tak, že žiadosť zamietne.

9. K dôvodom sťažnosti prokurátora sa odsúdený vyjadril prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Andreja Kučeru písomným podaním doručeným krajskému súdu 20. októbra 2023

9.1. V sťažnosti obhajca uviedol, že s dôvodmi podanej sťažnosti nesúhlasí, žiada, aby nadriadený súd podanú sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

9.2. Uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým uznesením súdu, ako aj s jeho odôvodnením, považuje ho za správne a zákonné. Je toho názoru, že okresný súd po tom, ako bolo skoršieho rozhodnutie okresného súdu z 26. septembra 2022 o jeho podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody zrušené uznesením krajského súdu z 27. decembra 2022, č. k. 6Tos/239/2022-59, došiel po doplnení dokazovania uloženého odvolacím súdom a po opätovnom vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, keď skonštatoval, že u neho došlo k splneniu všetkých zákonom stanovených podmienok na jeho podmienené prepustenie a následne na základe takto zisteného skutkového stavu rozhodol o jeho podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, a svoje rozhodnutie riadne a vyčerpávajúco zdôvodnil.

9.3. Obhajca je toho názoru, že prokurátor v podanej sťažnosti neuviedol žiadne také vecné, skutkové a právne relevantné skutočnosti a dôkazy preukazujúce dôvodnosť ním podanej sťažnosti, resp. nesprávnosť napadnutého uznesenia, a ktoré by odôvodňovali potrebu zmeny napadnutého uznesenia, resp. jeho zrušenia a nového rozhodnutia. S argumentáciou prokurátora nesúhlasí. Pokiaľ ide hodnotenie zo strany ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou obhajca zopakoval, že konštatované nedostatky sa u neho vyskytli výlučne v predchádzajúcom Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra, pričom v aktuálnom ústave na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa nachádza od 29. júna 2021 neboli uvádzané žiadne výhrady alebo nedostatky k jeho správaniu. Ohľadom konštatovaných nedostatkov v predchádzajúcom ústave sa viackrát obhajoba podrobne vyjadrila, a to jednak na verejných zasadnutiach súdu, ako aj v predchádzajúcom vyjadrení z 10. novembra 2022 k sťažnosti prokurátora proti skoršiemu uzneseniu súdu o podmienenom prepustení, pričom na tejto argumentácii zotrváva. Pokiaľ ide o jednotlivé disciplinárne tresty, tieto boli odsúdenému uložené výlučne v predchádzajúcom ústave, čo súviselo so situáciou v danom ústave, ku ktorej sa obhajoba už vyjadrila. Bez snahy o zľahčovanie a ospravedlňovanie svojho konania, dovoľuje si poukázať na to, že tieto disciplinárne tresty mu boli ukladané za menej závažné previnenia súvisiace s výkonom práce, k čom sa podrobne vyjadril na verejnom zasadnutí súdu. Po zmene ústavy sa už u neho žiadne nedostatky nevyskytovali. Je toho názoru, že povaha týchto disciplinárnych previnení, časový odstup a následný kladný priebeh výkonu

trestu a získanie disciplinárnych odmien by nemali predstavovať prekážku v konštatovaní splnenia prvej materiálnej podmienky pre podmiennečné prepustenie.

9.4. Pokiaľ ide o úvahu prokurátora o nízkom počte disciplinárnych odmien, ani s touto argumentáciou nemožno súhlasiť. Aj odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí o zrušení skoršieho uznesenia okresného súdu o podmiennečnom prepustení konštatoval, že nie je rozhodujúci počet získaných odmien, pričom odsúdený žiadajúci o podmiennečné prepustenie by mal získať aspoň nejakú odmenu, čo v jeho prípade splnené je. Okrem toho z celkovej dĺžky uloženého trestu vykonal približne 1 a pol roka započítaním doby výkonu väzby, kde sú zásadne obmedzené možnosti získania odmeny. Taktiež ako uviedol, počas výkonu trestu sa ešte v roku 2019 stal starobným dôchodcom, a teda aj s poukazom na vek sú jeho možnosti získavania odmien pomerne obmedzené. Uviedol, že od kedy sa stal dôchodcom, vykonáva už takmer 4 roky prácu upratovača v rozsahu 4 hodiny denne bez nároku na mzdu, hoci ako starobný dôchodca by pracovať nemusel, pričom aj táto skutočnosť môže mať svoj význam pri posúdení okolností preukazujúcich splnenie prvej materiálnej podmienky podmiennečného prepustenia.

9.5. Pokiaľ ide o prokurátorom vytykaný nedostatočne kritický postoj k spáchanému skutku, k uvedenému sa už viac krát vyjadril. Od samého začiatku sa k vykonaniu skutku (usmrteniu brata v sebaobrane) čestne priznal a sám tento skutok bezprostredne po ňom oznámil polícii a spolupracoval s políciou na jeho objasnení. Ako to aj výstižne konštatoval súd, ak bol v tejto veci 2-krát oslobodený spod obžaloby a následne bol na tretíkrát uznaný za vinného (so 6 poľahčujúcimi okolnosťami a mimoriadnym znížením trestu) je objektívne legitímne, že takéto odsúdenie u neho vyvoláva pochybnosť o jeho správnosti, pokiaľ ide o trestné hodnotenia tohto skutku. Uvedené napokon vyplýva aj z vykonaného znaleckého dokazovanie, či už v konaní, kde mu bol trest uložený, ako aj v tomto konaní, kde poprední znalci v podstate zhodne konštatovali, že jeho konanie nebolo plánované, konflikt neinicioval a konal v strachu chrániac seba a svoju rodinu. Samozrejme tento čin ľutuje a bude ho prenasledovať do konca života. Vzhľadom na uvedené, je rovnako ako okresný súd toho názoru, že konštatované čiastočné plnenie cieľov stanovených programom zaobchádzania by nemalo byť zásadnou prekážkou pre vyhovieň jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie.

9.6. Pokiaľ ide o tvrdenie prokurátora, že ak nie je preukázaná prvá materiálna podmienka, nemôže byť preukázaná ani druhá materiálna podmienka, s poukazom na to, že podľa jeho názoru, ako aj názoru okresného súdu, prvú materiálnu podmienku spĺňa, nakoľko zohľadňujúc celkový priebeh výkonu trestu možno mať za to, že preukázal polepšenie, v danom prípade sú spolu s ďalšími skutočnosťami splnené predpoklady pre vyslovenie splnenia aj druhej materiálnej podmienky pre vyhovieň návrhu. Obhajca sa zásadne nestotožňuje s poukazovaním prokurátora na trestnú minulosť odsúdeného - dve odsúdenia na podmiennečný trest spred takmer 35 rokov, ku ktorým sa už vyjadril v návrhu na podmiennečné prepustenie, a teda že išlo svojou povahou a charakterom o úplne iný druh trestných činov, než trestný čin, pre ktorého spáchanie momentálne vykonáva trest odňatia slobody. Uvedené odsúdenia sú toho času už zahladené s konštatovaním osvedčenia sa v skúšobnej dobe podmiennečné odsúdenia. Za absurdné a logike veci sa vymykajúce považuje tvrdenie prokurátora, že nevyužil po predchádzajúcich dvoch odsúdeniach spred 35 rokov možnosť preukázať, že po podmiennečnom prepustení viedol riadny život a naďalej sa dopúšťal protiprávnej činnosti. Pokiaľ prokurátor prichádza s uvedeným konštatovaním, bolo jeho povinnosťou uviesť, ako sa mal sústave dopúšťať protiprávnej činnosti, keďže aj z výpisu z registra trestov vyplýva, že okrem posledného odsúdenia nebol viackrát trestaný. Pokiaľ ide o uvedené posledné odsúdenie, pre ktoré vykonáva uložený trest, aj tu považuje za potrebné uviesť, ako to vyplýva aj zo záverov znaleckého posudku, že konanie nebolo plánované ani iniciované a reagoval na vzniknutú situáciu, pričom aj podľa názoru okresného súdu išlo o výnimočný exces z inak riadne vedeného života. Taktiež v zmysle záverov znaleckého posudku Mgr. Zabáka jeho osobnosť nie je patologická a nemá sklony k páchaniu trestnej činnosti a je veľmi nepravdepodobné, že bude páchať akúkoľvek zámernú trestnú činnosť. Z uvedeného dôvodu sú preto tvrdenia prokurátora o sústavnom páchaní protiprávnej činnosti nedôvodné a nenáležité.

9.7. V ostatnom sa obhajca v celom rozsahu pridržiaval vyčerpávajúceho odôvodnenia napadnutého uznesenia, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje, pričom je toho názoru, že v jeho prípade sú splnené všetky zákonné podmienky pre vyhovieň žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

9.8. V konečnom návrhu potom obhajca žiadal, aby krajský súd sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú podľa ust. § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. v celom rozsahu zamietol.

10. Okresný súd predložil spisový materiál Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora 6. novembra 2023.

11. Podľa § 192 ods. 1 Tr. por., pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a b) konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por., ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

12. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por., preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým podal prokurátor sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokmi a zistil, že sťažnosť bola podaná voči rozhodnutiu, voči ktorému je prípustná, podala ju osoba oprávnená - prokurátor a v zákonom stanovenej lehote. Zároveň preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

13. V prvom rade je potrebné konštatovať, že sa krajský súd už vecou zaoberal, keď na podklade sťažnosti prokurátora podanej v neprospech odsúdeného svojím uznesením z 27. decembra 2022, č. k. 6Tos/239/2022-59, rozhodol tak, že zrušil uznesenie okresného súdu z 26. septembra 2022, č. k. 8PP/30/2022-39, a vrátil vec okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Cit. uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 67 ods. 1 Tr. zák. a podľa § 415 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, že odsúdeného podmienične prepustil z výkonu trestu odňatia slobody a podľa mu určil podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. skúšobnú dobu 5 (päť) rokov.

14. Bez potreby opakovať argumenty krajského súdu obsiahnuté v uznesení z 27. decembra 2022, č. k. 6Tos/239/2022-59, tento okresnému súdu prikázal, aby doplnil dokazovanie na verejnom zasadnutí vo vzťahu k disciplinárnym trestom odsúdeného a opätovne posúdil splnenie prvej materiálnej podmienky odsúdeným, a to aj vo vzťahu k otázke kritického postoja odsúdeného k jeho trestnej činnosti. Tiež prikázal okresnému súdu splnenie resp. nesplnenie druhej materiálnej podmienky opätovne vyhodnotiť bez ohľadu na závery znaleckého dokazovania, ktoré prebehlo pred Okresným súdom Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 33Tk/1/2014 s tým, že pokiaľ okresný súd bude chcieť svoje závery vo vzťahu k druhej materiálnej podmienke oprieť o povahové vlastnosti odsúdeného majúce podklad v znaleckom dokazovaní, môže tak urobiť, ale len na základe vyhotovenia nového znaleckého posudku v rámci tohto konania.

15. Okresný súd po vrátení veci postupoval v zmysle pokynov krajskému súdu a dokazovanie doplnil v rozsahu určenom krajským súdom, teda mal všetky podklady potrebné k tomu, aby mohol vo veci objektívne a zákonne rozhodnúť. Vyhlásené rozhodnutie následne v zákonom stanovenej lehote vypracoval a doručil stranám trestného konania do vlastných rúk, o čom svedčia doručky založené v spise.

16. Okresný súd však na základe takto riadne vykonaného dokazovania dospel k záveru, ktorý krajský súd nepovažuje za správny a zákonný.

17. Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák., súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Tr. zák., osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmienčne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

18. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmienčné prepustenie, jej splnenie medzi stranami nie je sporné.

19. Pokiaľ ide o splnenie prvej materiálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. - preukázanie polepšenia vo výkone trestu svojim správaním a plnením svojich povinností, krajský súd konštatuje, že tu okresný súd s poukazom na obsah hodnotenia riaditeľa ústavu, na časový odstup, na vyjadrenia odsúdeného nesprávne ustálil, že odsúdený túto materiálnu podmienku splnil. Krajský súd sa stotožnil so sťažnostnou argumentáciou prokurátora, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním nepreukázal polepšenie. Je to zjavné nielen z jeho hodnotenia riaditeľom ústavu, ale aj zo skutočností zistených na verejnom zasadnutí.

20. Z doplneného dokazovania vyplynulo, že odsúdený má celkovo štyri zahladené disciplinárne tresty, konkrétne

- zo 16. augusta 2018 pokarhanie za neplnenie si pracovných povinností, ktorý disciplinárny trest mu bol zahladený 16. novembra 2018 automaticky po uplynutí podmienčného odkladu,
- z 24. septembra 2019 pokarhanie za nesplnenie pokynov príslušníka zboru, ktorý disciplinárny trest mu bol zahladený 24. decembra 2019 automaticky po uplynutí podmienčného odkladu,
- z 21. apríla 2020 zákaz najviac dvoch nákupov za nesplnenie pokynov príslušníka zboru, ktorý disciplinárny trest mu bol zahladený 19. augusta 2020, nakoľko si odsúdený vytvoril vhodné podmienky na udelenie disciplinárnej odmeny a
- zo 17. júna 2021 celodenné umiestnenie do uzatvoreného oddielu v mimopracovnom čase na dobu 3 dní za porušenie povinnosti zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prišiel do styku, ktorý disciplinárny trest mu bol zahladený 29. júla 2022, nakoľko odsúdený požiadal o zahľadanie disciplinárneho trestu.

21. Správne prokurátor poznamenal, že odsúdený v tejto trestnej veci nastúpil do výkonu trestu 5. februára 2018, že prvýkrát bol disciplinárne postihnutý len niekoľko mesiacov po svojom nástupe a potom de facto každý rok (2018, 2019, 2020 a 2021) až kým si nepodal žiadosť o podmienčné prepustenie. Správne prokurátor uviedol, že u odsúdeného by sa dali akceptovať disciplinárne previnenia idúce na vrub jeho tzv. adaptačnej fáze spojené s prispôsobovaním sa novému prostrediu, no ani z pohľadu krajského súdu nie je ospravedliteľné, aby k nim došlo aj po štyroch rokoch od nástupu do výkonu trestu. Odsúdený má vo výkone trestu odňatia slobody povinnosť rešpektovať a plniť si povinnosti, ktoré sa mu určujú v rámci výkonu trestu a ktoré mu vyplývajú zo zákonných ustanovení, a to od začiatku výkonu trestu, aby tak bol naplnený jeden z hlavných účelov, ktorým je náprava odsúdeného. Skutočnosť, že tieto disciplinárne tresty boli odsúdenému zahladené automaticky neznamená, že súd pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení nemôže na ne prihliadať. Právnym následkom zahľadania disciplinárneho trestu je, že sa na odsúdeného hľadí tak, ako keby sa mu nikdy disciplinárny trest neuložil, avšak nemožno opomíňať fakt, že tieto negatívne poznatky sa vyskytli a boli zaznamenané a je žiaduce ich posudzovať v rámci rozhodovania o podmienčnom prepustení. Pokiaľ odsúdený vysvetlil okolnosti, za ktorý došlo k disciplinárnym previneniam a bagatelizoval ich závažnosť, k tomuto krajský súd uvádza, že každé disciplinárne previnenie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody má povahu protiprávneho konania, pretože jeho protiprávnosť sa odvodzuje nielen od vykonávacích predpisov (Poriadok na výkon trestu odňatia slobody), ale aj od noriem, ktoré sú obsahom ústavného poriadku, ale primárne od ustanovení zákona upravujúceho samotný výkon trestu odňatia slobody. V súvislosti so správaním odsúdeného sa v predchádzajúcom ústave na výkon trestu odňatia slobody nemožno kladne hodnotiť ani jeho pracovnú morálku, keď vystriedal viaceré pracoviská, pričom bol viackrát upozorňovaný na zodpovedné plnenie si svojich pracovných povinností.

22. A hoci sa správanie odsúdeného po jeho premiestnení 29. júna 2021 do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou neskôr stabilizovalo a odsúdený si vytvoril aj priestor na získanie disciplinárnych odmien, tak v tomto jeho správaní podľa názoru krajského súdu nie je možné vidieť skutočné polepšenie, ale odsúdený sa tým len formálne prispôbil podmienkam vo výkone trestu. Svedčí o tom aj celkovo nízky počet získaných disciplinárnych odmien. Hoci polepšenie odsúdeného sa neodvíja len od počtu disciplinárnych odmien, v tomto prípade možno konštatovať, že odsúdený nijako svojou aktivitou nevybočuje z radu, síce režimovo prispôbených, avšak priemerných väzňov. Krajský súd uvádza, že správanie odsúdeného je už pomerne dlhé obdobie bez disciplinárnych trestov, dokonca možno uviesť, že aktuálne je na požadovanej úrovni, avšak rozhodne nie je možné prehliadnuť skoro štvorročné obdobie, kedy dochádzalo k porušeniam poriadku (disciplinárne tresty v rokoch 2018 – 2021). Krajský súd si preto nemôže osvojiť argumentáciu odsúdeného, podľa ktorého si vytvoril akýsi paušál dobrého

správania sa, ktorý následne uplatnil po prípadoch porušovania ústavného poriadku, na ktoré sa pre potreby podmieneného prepustenia nebude prihliadať. V prospech odsúdeného nemožno vyhodnotiť ani fakt, že odsúdený neabsolvoval žiaden rekvalifikačný kurz, či iné formy vzdelávania, naopak v podmienkach výkonu trestu mu musel byť venovaný individuálny prístup zameraný na efektívne riešenia problémových a krízových situácií a na emocionálnu rovnováhu v súvislosti so spáchaným trestným činom.

23. Na margo kritického postoja odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti krajský súd pripomína, že jednou zo zásad výkonu trestu je podpora zaujatia kritického postoja odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti, ktorá má práve napomôcť jeho resocializácii a je základnou podmienkou pre možnosť resocializačnej zmeny. Je pravdou, že odsúdený bol dvakrát oslobodený spod obžaloby a že v poradí až tretím rozsudkom bola uznaná jeho vina a bol mu uložený 8-ročný trest s priznaním až 6-tich pohľadávacích okolností za použitia mimoriadne zmierňujúceho ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., no on evidentne stále nie je stotožnený s tým, že bol odsúdený za úmyselný obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák.

24. Účelom vykonávacieho konania, ktorého súčasťou je aj podmienené prepustenie, nie je posudzovať otázku viny, či otázku primeraného a spravodlivého trestu, ale realizovať obsah právoplatného rozhodnutia. Práve v rámci vykonávacieho konania by malo dochádzať k naplneniu účelu trestu, ktorým je prevýchova páchatel'a. Tu krajský súd zotrváva na názore, že kritický postoj odsúdeného k vlastnej trestnej činnosti nevyhnutne musí zahŕňať aj postoj k zavineniu vo vzťahu k trestnému činu, pre ktorý je odsúdený uznaný vinným a vykonáva uložený trest, ako aj uzrokovanie sa s uloženým trestom. Stotožnenie sa odsúdeného so spravnosťou, zákonnosťou a spravodlivosťou jeho odsúdenia je nevyhnutnou súčasťou premeny odsúdeného, uvedomenia si jeho protiprávneho konania a dosiahnutia polepšenia.

25. V tomto prípade z obsahu oboznámeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 33Tk/1/2014 vyplýva, že ešte 6. apríla 2022 odsúdený podával trestné oznámenie (v spise na č. I. 1190) na neznámeho páchatel'a, ktorý sa v súvislosti s jeho odsúdením v tejto trestnej veci mal údajne dopustiť ovplyvňovania OČTK, okresného i krajského súdu, ktorí rozhodovali v jeho trestnej veci, pričom podľa neho by sa mohlo jednať o zneužívanie právomoci verejného činiteľa zo strany vyšetrovateľa a prokuratúry a trestného činu ohýbania práva zo strany súdu. Odsúdený teda ani po štyroch rokoch výkonu trestu a cca. tri mesiace pred podaním žiadosti o podmienené prepustenie zjavne nebol so svojim odsúdením za úmyselný obzvlášť závažný zločin vraždy vôbec vnútorne stotožnený. Možno tak súhlasiť s názorom prokurátora, že odsúdený sa svoje verbálne vyjadrenia produkované v tomto smere v priebehu konania snaží tendenčne korigovať s cieľom dosiahnuť pozitívne rozhodnutie o svojej žiadosti, o ktorej súdy konajú už od 18. augusta 2022. Ani toto prispôsobovanie pritom nebolo dostatočné, nakoľko jednoznačne kritický postoj k svojej trestnej činnosti napriek všetkému k veci dosiaľ nezaujal. Správne prokurátor v tejto súvislosti v sťažnosti poukázal na to, že odsúdený na verejnom zasadnutí konanom 26. septembra 2022 uviedol, že si nepamätá, koľkokrát bol disciplinárne potrestaný, no na ďalšom verejnom zasadnutí konanom 16. augusta 2023 sa už podrobne vyjadril ku každému uloženému disciplinárnemu trestu, ktoré si evidentne pamätal. Uvedené tak len podporuje záver o účelovosti tvrdení odsúdeného.

26. V rámci vyhodnocovania splnenia prvej materiálnej podmienky je potrebné zohľadniť aj len čiastočné plnenie cieľov stanoveného programu zaobchádzania a čiastočné splnenie podmienok na podmienené prepustenie. Zároveň krajský súd zdôrazňuje, že dobrodenie zákona v podobe možnosti podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je viazané na pomerne prísne formálne a materiálne podmienky a len v prípade spoľahlivého zistenia, preukázania ich splnenia môže (nemusí) byť odsúdený podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, inak celý trest vykoná. Je preto vecou odsúdeného, aby si svojim správaním a plnením si svojich povinností vo výkone trestu odňatia slobody, teda svojim aktívnym prístupom vytvoril podmienky počas celého výkonu trestu pre svoje podmienené prepustenie.

27. Vyššie uvedené tak krajský súd uzatvára s tým, že odsúdený doposiaľ plnením svojich povinností a svojim správaním počas výkonu trestu odňatia slobody nepreukázal skutočné polepšenie, čím u neho nie je splnená prvá materiálная podmienka.

28. V dôsledku nespĺnenia prvej materiálnej podmienky na podmienené prepustenie u odsúdeného nemožno podľa názoru krajského súdu dospieť k záveru o splnení druhej materiálnej podmienky, nakoľko polepšenie odsúdeného je esenciálnou zložkou vyvedenia predpokladu, či odsúdený bude schopný viesť po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život. Od odsúdeného teda nemožno dôvodne očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, pokiaľ nemožno konštatovať jeho polepšenie sa už počas výkonu trestu.

29. Je potrebné poukázať na to, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, daný postup je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Očakávania správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmienenom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávania, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti. Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Súd môže pri hodnotení osoby odsúdeného prizerať na skutočnosť, že sa v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodí príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia.

30. Pokiaľ obhajoba prízvukovala vo vyjadrení, že odsúdený po prvýkrát vo výkone trestu, táto okolnosť nie je v rámci rozhodovania o podmienenom prepustení určujúca, keďže žiaden odsúdený, teda ani ten, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát, nemá na podmienené prepustenie „právny“ nárok. Ku každej žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie súdy pristupujú individuálne, reflektujú špecifiká toho ktorého prípadu.

31. Pokiaľ ide o sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, nemožno sa stotožniť s názorom obhajoby, že u neho žiadne sklony prítomné nie sú, lebo 30 rokov viedol riadny život a predošlé odsúdenia má zahladené.

32. Treba zdôrazniť, že predchádzajúce odsúdenia sa týkali ublíženia na zdraví a nedovoleného ozbrojovania, pričom aktuálne vykonáva odsúdený trest za trestný čin proti životu (bratovraždu) spáchaný so strelnou zbraňou. Nemožno si teda len pre väčší časový odstup nevšimnúť prienik predchádzajúcich odsúdení s tým aktuálnym, pričom z hľadiska fatálnych následkov spáchaného činu ani záver prokurátora o gradácii trestnej činnosti nie je celkom nepriliehavý.

33. Pokiaľ ide o zahľadanie predchádzajúcich odsúdení prízvukované obhajobou, k tomu krajský súd uvádza, že skutočnosť, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, neznamena, že by sa na neho malo hľadieť tak, ako keby sa skutok, za ktorý bol v minulosti právoplatne odsúdený, vôbec nestal. Zákon totiž ustanovuje len fikciu neodsúdenia páchatel'a v dôsledku zahľadania odsúdenia, nie teda fikciu, že sa nestal skutok, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Inak povedané, zahladením odsúdenia, alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin (R 71/1975). Fikcia zahľadania odsúdenia nebráni tomu, aby súd pri hodnotení možnosti nápravy prihliadol na skutočnosť, že páchatel' už v minulosti spáchal trestný čin, a z tejto skutočnosti vyvodil príslušné závery z hľadiska jeho sklonu k trestnej činnosti a jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, možnosti jeho nápravy a podobne (R 10/1974). V kontexte vyššie uvedeného nazeral na trestnú minulosť odsúdeného aj krajský súd.

34. Ohľadom možných sklonov odsúdeného páchať ďalšiu trestnú činnosť tiež správne prokurátor poukázal na závery znaleckého posudku znalca Mgr. Karola Zabáka, ktorý páchanie ďalšej trestnej činnosti síce označil za veľmi nepravdepodobné, ale úplne ho nevylúčil. Preto sa osoba odsúdeného vo výkone trestu musí hodnotiť nielen v súvislosti s charakterovými vlastnosťami, ale aj s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

35. Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení tiež nezanedbateľnú úlohu zohráva povaha spáchaného trestného činu, ktorú musia súdy pri svojom rozhodovaní taktiež vždy zohľadňovať. V tomto

prípade odsúdený vykoná trest uložený mu za obzvlášť závažný zločin vraždy (bratovražda za použitia strelnej zbrane), za ktorý Tr. zák. v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu trestu odňatia slobody v rozpätí od 20 do 25 rokov, prípadne doživotie, teda z tohto pohľadu ide o jeden z typovo najzávažnejší trestných činov, aké tento zákon pozná.

36. Zhrnúc vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že náprava a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody (ani s nariadenou kontrolou technickými prostriedkami) by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov. Krajský súd predmetný záver vyslovil po komplexnom posúdení všetkých relevantných faktorov, teda nielen s poukazom na kriminálnu minulosť odsúdeného, ale primárne s poukazom na správanie sa odsúdeného počas pobytu vo väzení a jeho postoj k trestnej činnosti, no zohľadnil tiež vysokú závažnosť spáchanej trestnej činnosti, za ktorú je vo výkone trestu a tiež hodnotenie riaditeľa ústavu, z ktorého vyplynulo, že len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie.

37. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a sám rozhodol tak, že podľa § 66 ods. 1, ods. 2, § 67 ods. 1 Tr. zák. návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.